

Atıf: Ahmet Velat, Kurşun (2024). "Hakikat Arayışı (Geleceğin İnşa Ufkunda Konuşmalar)".

Kadim Akademi SBD, 8/2, 281-288.

<https://doi.org/10.55805/kadimsbd.1535465>

Makale Türü / Article Type: Kitap İncelemesi.

Makale Başvuru Tarihi / Application Date: 19.08.2024

Makale Kabul Tarihi / Accepted Date: 29.11.2024

HAKİKAT ARAYIŞI (GELECEĞİN İNŞA UFKUNDA KONUŞMALAR)

Ahmet Velat Kurşun*

"Taha Abdurrahman, Hakikat Arayışı (Geleceğin İnşa Ufkunda Konuşmalar)"

*Pınar Yayınları, İstanbul, 2023, 184 s.

Fas'ın Cedide şehrinde doğan Taha Abdurrahman, Fransa'nın Sorbonne Üniversitesinde dil felsefesi ve mantık alanlarında iki doktora yapmıştır. Abdurrahman; modernlik, din, ahlak ve mantık alanlarına dair kaleme aldığı eserlerinde Batı modernliğine getirdiği eleştirilerin yanı sıra İslam geleneğine yönelik yanlış bulduğu yaklaşımlara dikkat çekerek İslami esaslara dayalı bir felsefe kurmayı amaçlamıştır. Yayımlanan kitapları arasında Bilgi Ahlaktan Ayrıldığında (2020), Dini Amel ve Aklın Yenilenmesi (2020), Ahlak Sorunsalı (2020), Amel Sorunsalı (2021), Dinin Ruhu (2021), Modernlik Ruhu (2021), Dilsiz Olmaz (2022) ve Seküler Ahlakın Sefaleti (2023) bulunmaktadır.

Bu çalışmada onun söyleşilerinden derlenen ve Muhammet Ateş tarafından Türkçeye çevrilen "Hakikat Arayışı" adlı kitabını değerlendireceğiz. Genel olarak esere baktığımızda Taha Abdurrahman'ın gelenekle ilgili okumaları dikkatimizi çeker. Ancak bunun yanında geleneğin hakikatini değil, geleneğe yönelik düşünme biçimlerini de içerir (s.9). Yazar, gelenekten kopmamak gerektiğini söyler. Fakat güncel meselelere yeni çözümler sunmanın önemi üzerinde kafa yorar. Tüm bunlarla birlikte yazarın en çok eleştirdiği hususların başında taklitçilik ve ezbercilik gelir. Arap ve İslam dünyasının gelişmesindeki en büyük engelin taklitçilik olduğunu belirtir.

* Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri, İslam Felsefesi Yüksek Lisans Öğrencisi, E-mail: awkrnsn@gmail.com Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-1172-7614>

Taha Abdurrahman'ın "Hakikat Arayışı" adlı eseri, onun felsefi düşüncelerini özetleyen ve bu düşüncelerde belirginleşen hakikat arayışını anlatan bir kitaptır. Abdurrahman; söyleşilerinde gelenek okumalarında yöntem, mantıktaki modern gelişmeler, dil bilimi teorileri, felsefi tercümenin önemi, Meşşâî İslam felsefesinin eleştirisi, İslamcılık ve küreselleşme gibi meselelere değinir. Bu eser, yazarın ilmi hayatının özünü anlaşılır bir şekilde ele aldığı söylenebilir. Aynı zamanda Taha Abdurrahman'ın düşüncesine kısa bir giriş mahiyeti taşır.

Bir giriş ve dokuz ana bölümden meydana gelen bu eser, Taha Abdurrahman'ın söyleşilerde kendisine sorulan sorulara verdiği cevaplardan oluşur.

Giriş bölümünde "*Muhavere, Sadece Muhavere, Başka Bir şey mi? Asla!*" başlığı altında yazar, insanın karşılıklı konuşarak hakikati açıkça birbirine anlatması gerektiğini vurgular. Muhaverenin yani karşılıklı konuşmanın garipsenecek bir durum olmadığını da ayrıca belirtir (s.11). Yazar, hakikatin ortaya çıkması için söz sahibinin asıl görevinin delil ortaya koyarak hakikati söylemek olduğunu belirtir. Karşıt görüşte olan kişinin görevi de konuşmayı sürdürmesi gerekir. Başka bir deyişle, hakikate ulaşma çabasında iddiayı ortaya atan kişinin, gerçeğin dışına çıkmaması gerekir. Karşıt görüşteki kişinin de hakikati bulma gayretiyle konuşmayı sürdürmesi gerekir. Karşılıklı konuşmanın asıl amacı kişinin sadece kendi düşüncesini karşısındakine kabul ettirmek olmamalıdır. Böyle yapılan muhavereler kişiyi hakikate ulaştırmaz. Aksine insanı hakikatten uzaklaştırır. Taha Abdurrahman, söyleşme merkezli hakikati üç bölümde izah etmiştir:

Birinci bölüm: Taha Abdurrahman'a göre hakikat arayışında sadece bir yol izlemek doğru değildir. Çünkü hakikatin kendisi değişmez ve sabittir. Ancak hakikate giden yollar farklılık arz etmektedir. Bundan dolayı hakikate giden yolların da birden fazla olması olağan bir durumdur. Farklı fikri yolların olduğu yerlerde insanlar arasında uyum sağlayacak karşılıklı konuşmaya ihtiyaç vardır. Farklı düşüncelerin konuşulduğu ortamlarda beraberinde farklı deliller ortaya çıkmaktadır. Bundan dolayı farklılıkların konuşulduğu ve tartışıldığı ortamlarda hakikatin özüne ulaşmak daha kolaydır.

İkinci bölüm: Taha Abdurrahman'a göre insanların, birbirleriyle fikir alışverişinde bulunması aralarındaki fikri anlaşmazlıkları azaltır. Taha Abdurrahman, her iki tarafın fikirlerini belirttiği ortamda delilleri zayıf olanın delilleri güçlü olanın fikirlerini benimseyeceğini belirtir (s.12). Bu yöntem hakikate ulaşma noktasında bir yol olarak kullanılabilir. Başka bir deyişle insanların fikirlerini özgür bir şekilde ifade ettiği ortamlar hakikat arayışında önemli bir yer tutar.

Üçüncü bölüm: Karşılıklı konuşmak akli geliştirdiği gibi idrak gücünü de kuvvetlendirir. Karşılıklı konuşmanın olmadığı bir düşüncede bu zenginlik meydana gelmez. Taha Abdurrahman'a göre muhavere, iki tarafın beraber düşünmesi hükmündedir. İki taraflı düşünce tek taraflı düşünceye göre daha isabetlidir. Akıl düşündükçe gelişir ve canlı kalır. Bu da karşılıklı

düşünmenin akıl üzerindeki olumlu yanını gösterme açısından önemlidir. Kişi, bir olaya farklı açıdan baktığında onun isabetli karar verme oranı artar. Başka bir deyişle bir konuda farklı fikir ve düşünceler konuşulup tartışılıyorsa daha doğru kararlara ulaşılır.

"*Gelenek Meseleleri Üzerine*" başlıklı birinci bölümde Taha Abdurrahman, felsefi kavramları nasıl inşa ettiğini ve bu kavramları ne şekilde kullandığını açıklıyor. Arap düşünce ikliminde Taha Abdurrahman'ın, felsefi kavramlara yönelik düşünsel faaliyeti eleştirel bir şekilde ele aldığı ve geniş ufuklar açtığını ifade edebiliriz. Ayrıca Taha Abdurrahman, felsefi kavramların inşası ve kullanımı için gerekli olan tekniklerin incelikleri üzerinde durur. Dilsel iki seviyede sürekli bir faaliyetin gerekliliğine vurgu yapar (s.17). Taha Abdurrahman'ın "Hakikat Arayışı" kitabındaki dilsel iki seviye, dilin dışavurumundaki anlam ve sembolik anlamlar olarak tanımlanabilir. Kitapta, dilin yalnızca yüzeydeki anlamından öte, derinlemesine incelenmesi ve semboller aracılığıyla iletilen anlamların anlaşılması üzerinde durulmaktadır.

Taha Abdurrahman; kitabında dilin yalnızca bir araç olmadığını, aynı zamanda düşünceleri ve duyguları ifade etme ve anlamlandırma biçimi olduğunu vurgular. Dolayısıyla, dilin yüzeydeki anlamlarının ötesine geçilerek semboller aracılığıyla ifade edilen derin anlamların keşfedilmesi gerektiğini savunur.

Taha Abdurrahman, eserinde dilsel iki seviye kavramını genellikle örneklerle açıklar. Yazar, kelimenin yalnızca dışavurumundaki anlamıyla yetinmeyerek kelimenin çağrışımlarını ve sembolik anlamlarını da ele alır. Bu sayede, dilin daha derin ve anlamlı bir şekilde kavranması ve yorumlanması hedeflenir. Yani, bir kelime ya da ifade sadece harf ve sözcüklerden oluşmaz. Taha Abdurrahman, bir kelimenin çağrıştırdığı duyguları ve daha derin anlamlarını da anlamaya çalışır. Dolayısıyla yazılan veya söylenenin üzerinde düşünerek sembolik anlamları keşfetmeye çalışmak önemlidir. Taha Abdurrahman için dilin kullanımı oldukça önemlidir. Özellikle Batı'nın ürettiği kavramlar yerine Müslümanların kendi kullanacağı kavramları üretmeleri gerektiğini ısrarla anlatır. Çünkü Taha Abdurrahman'a göre gelişmenin temel anahtarı, İslam medeniyetinin kendine has kavramları üretip kullanmasıdır. Yazara göre günümüzde kullanılan kavramların ekseriyeti medeniyetimizin üretmediği ve bize ait olmayan kavramlardır. Taha Abdurrahman'a göre ezbercilik ve taklitçilikten kurtulmanın önemli basamağı kavram üretmektir. Çünkü insanlar kavramlarla düşünür ve kavramları üretir. Bundan dolayı kullanılacak kavramlar hangi geleneğin kavramları ise o geleneğin yapısına göre bir anlam çıkar. Bir medeniyet kendi kavramlarını üretilmiyorsa ilim alanında da özgün olamaz ve gelişemez. Başka bir deyişle, salt ezberci tercüme faaliyetlerinin yerine taklitten uzak ve gelenek ile ilişkilendirilmiş çalışmalar yapılmalıdır.

İkinci bölümde, "*Felsefi Sorunsallar Üzerine*" başlığı altında Taha Abdurrahman, felsefi yeterliliği arayan kişinin ruhsal güzelliğin ufkuyla ilgilenmesi gerektiği ve bu ruhsal tecrübenin akli zenginleştirdiği ve rasyonel bilgiyle çatışmadığını vurgular. Ayrıca İslam hareketlerinin değerlendirilmesi ve İslam'ın günümüzde nasıl sunulması gerektiği konuları ele alınır. İslami

hareketlerinin ikinci bir İslami uyanışa ihtiyaç duyduğu ve bu uyanışın ahlak bakımından Müslümanların tamamında gerçekleşmesi gerektiğini belirtir. İslam'ın günümüzde dünya milletlerine açıklayıcı bir şekilde sunulması ve küreselleşme meselelerine ilişkin düşünceler bu bölümde ele alınmıştır (s.37). Ona göre küreselleşme, tarihin bir sonucudur. Dünyanın her döneminde kendi çapında küreselleşmelerin ortaya çıktığını belirtir. Başka bir ifade ile küreselleşme, tarih için bir zorunluluktur. Küreselleşmenin getirdiği bazı zorlukları aşmak bazen zor olabilir. Ancak küreselleşen dünyanın kendi içinde zayıf noktaları oluşur. İşte, bu durumdan faydalanıp kendi içimizde özgünlüğünü korumamız gerekir. Başka bir deyişle küreselleşen dünyada zor olsa da özgün çalışmaların yapılabileceğini belirtir.

Üçüncü bölümde "*Taha Abdurrahman ismi dillendirildiğinde akla mantık ve mantık felsefesi gelmekte. Bu güçlü çağırının sebebinden veya sebeplerinden, keza bu felsefi alanı tercih etme sebebinden biraz bahsetmeniz mümkün müdür?*" sorusuna cevap veren Taha Abdurrahman, isminin mantık ile çağrıştırılmasının iki sebebi olduğunu belirtir. Birincisi, Rabat'ta edebiyat fakültesinde mantık derslerini vermesidir (s.61). İkincisi, kendisinin mantığa dair araştırma yapması ve bu alanda telif çalışmalarını yürütmesidir.

Ayrıca Taha Abdurrahman'a göre herhangi bir akli bilginin doğruluğundan bahsedebilmek için o bilginin disipline edici, sistematik bir mantık uyarınca üretilmesi gerekir. Yazara göre mantık, düşüncenin doğru ve etkili bir şekilde işlenmesini sağlayan temel bir araçtır. Ayrıca Taha Abdurrahman; mantığı, düşünmeyi disipline eden ve doğru düşünme imkânı sağlayan bir araç olarak tanımlar (s.61). Bu nedenle mantığın öğrenilmesinin farz-ı ayın olduğunu vurgular. Düşünmenin temel anahtarı olan mantık ilmine gerekli hassasiyetin verilmesi gerektiğini belirtir. Mantık dışı çalışmaların doğuracağı sonuç ise ezbercilik ve taklitçiliktir. Bu konu ile ilgili yazarın "Dini Amel ve Aklın Yenilenmesi" adlı eserine bakılabilir.

Dördüncü bölümde "*Dil Bilim Meseleleri Üzerine*" başlığında Taha Abdurrahman felsefi kavramların dil aracılığıyla nasıl inşa edildiği ve kullanıldığı konusuna değinir. Ayrıca felsefi düşüncenin dil ile ilişkisi, dilin düşünsel ve itikadi görüşler üzerindeki etkisi üzerinde durur. Yazar eserinde farklı dillere vakıf olmanın, bir filozofun düşünsel dünyasını nasıl etkilediğini ve dilin felsefi kavramların oluşumunda oynadığı rolü vurgular. Dilin felsefi metinlerdeki önemi ve tercüme meselelerini de bu bölümde ele alır (s.73). Yazara göre dilsel yapı, ancak ilgili dilde ifade üsluplarına uygun, özel yönlerle felsefi anlamı zenginleştirme imkânları açıyorsa anlamlıdır. Taha Abdurrahman'ın söyleşilerinden derlenen "*Dilsiz Olmaz*" adlı eseri; dil bilimi, mantık ve dil felsefesiyle ilgili derinlikli bilgi sunar.

Beşinci bölümde "*Tercüme Meseleleri Üzerine*" konu başlığında Taha Abdurrahman, tercümenin önemini vurgulayarak sağır ve kör bir tercüme faaliyetinin sona ermesi gerektiğini belirtir. Tercümenin, dil aracılığıyla kültürler arasında köprü kurma ve iletişimi sağlama işlevine değinir. Ayrıca tercüme sürecinde dilin ve kültürün etkileşiminin önemine değinerek tercümenin

doğru ve etkili bir şekilde yapılmasının gerekliliğini savunur. Aynı zamanda tercüme meselelerinin dil bilim, felsefe ve kültürel anlamda önemine dikkat çeker (s.107). Ona göre en büyük acizlik, çağın sorunlarına başkalarının yaklaşım tarzıyla cevap vermektir. Buradan da anlaşılacağı üzere, özgün bir yöntem ile toplumun temel sorunlarına değinmek gerekir.

Altıncı bölümde "*İbn Rüşd Fikriyatı Üzerine*" adlı başlıkta Taha Abdurrahman'a göre İbn Rüşd, İslam felsefesinde önemli bir figürdür. Zira o fakih ve tabip olmakla beraber önemli bir filozof olarak kabul edilir. Ona göre çok yönlü olmanın İslam kültürünün kendine has bir özelliğidir. O, İbn Rüşd'ün felsefi görüşleri ile bunların İslam düşüncesine ve felsefesine olan katkıları üzerinde durur. Taha Abdurrahman; İbn-i Rüşd'ün eserlerinde geçen temel kavramları, delilleri ve yöntemini ele alır. Ayrıca İbn Rüşd'ün felsefi mirasının anlaşılmasının önemine ve hak ettiği değerin gösterilmesi gerektiğine dikkat çeker. Taha Abdurrahman, İbn Rüşd hakkında düşüncelerini dile getirirken kendisinin bir İbn Rüşdcü olmadığını da açıkça ifade eder. Çünkü günümüzde İbn Rüşd propagandası altında yatan etkenin sekülerizm tehlikesi ve taklitçilik olduğunu belirtir. Taha Abdurrahman, İbn Rüşd'ü felsefe alanında taklide yaptığı çağrı ve taklide yürümeyi kolaylaştırdığı için ciddi anlamda eleştirir (s.130). Bundan dolayı Taha Abdurrahman'a göre İslam ümmetinin dirilişi, İbn Rüşd düşüncesi ile olmayacaktır. Taha Abdurrahman'ın İbn Rüşd üzerine düşüncelerini açıklaması, kendisinin İbn Rüşdcü olduğu anlamına gelmez. Bize göre bu konuda kendisine yöneltilen eleştiriler yersizdir.

Yedinci bölümde Taha Abdurrahman "*Sufi Fikriyat Üzerine*" adlı başlıkta sufizme dair düşüncelerini dile getirir. Ona göre sufizm, İslam'ın mistik ve içsel yönlerini vurgulayan bir yol olup İslam düşüncesinde önemli bir yer tutan mistik bir akımdır. Filozof kimliği yanında sūfî yaşantısıyla da bilinen Abdurrahman, bu bölümde sufizmin, insanın içsel yolculuğu, ruhsal gelişimi ve Allah'a yaklaşma yolları üzerindeki etkileri ve öğretileri üzerinde durmaktadır. Ayrıca sufizmin insanın ruhsal güzelliklerine ve derinliklerine ulaşma çabalarını vurgulayarak okuyucuya ruhsal bir bakış açısı sunmaktadır. Sufizmin, felsefi ve mistik yönleri üzerindeki düşünceler ve yorumlar bu bölümde detaylı bir şekilde ele alınmaktadır (s.141).

Sekizinci bölümde "*İslamcılık Üzerinde*" başlığı altında Taha Abdurrahman, İslamcılık hareketlerini ve İslam'ın günümüzde nasıl sunulması gerektiğini ele almıştır. Ona göre İslamcılık hareketleri, ikinci bir uyanışa ihtiyaç duyar. Bu uyanışın siyasi ve cüz'î olmaktan ziyade ahlâkî ve külli olması gerektiğini vurgular. İslam'ın evrensel değerlerini vurgulayarak İslam'ın günümüz dünya medeniyetinin temel bir unsuru olduğunu söyler. İlaveten İslam'ın doğru bir şekilde sunulması durumunda dünya milletlerine katkı sağlayabileceğini belirtir. Kısaca Taha Abdurrahman, İslamcılık hareketlerinin mevcut durumunu eleştirerek İslam'ın doğru bir şekilde sunulması ve anlaşılması gerektiğini vurgular (s.153).

Dokuzuncu bölümde Taha Abdurrahman, "Küreselleşme Meseleleri Üzerine" başlığında küreselleşmenin insanlığın geleceği üzerindeki etkilerini ele alır. Küreselleşmenin kaçınılmaz bir süreç olduğunu ve insanlığın bu sürece uyum sağlaması gerektiğini belirtir.

Taha Abdurrahman, küreselleşmenin ekonomik, kültürel ve siyasi boyutunu inceleyerek insanların bu sürece nasıl katkı sağlayabileceğine değinir. O, küreselleşmenin modernite gibi bizim tarafımızdan oluşturulmasa da bir hakikat olarak değerlendirilebileceğini öne sürerek bize küreselleşmenin sorumluluğunu almamızı öğütler. Taha Abdurrahman, küreselleşmenin insanların değerlerini ve maksatlarını etkileyebileceğini ancak insanın bu süreçte de özgür iradesiyle faydalı değerler ortaya koyabileceğini vurgular. Ayrıca yazar, küreselleşmenin bazen kontrol altında tutulamayabileceğini belirtir. Taha Abdurrahman, İnsanın yaptığı planların küreselleşmeden dolayı kişinin elinde olmayarak aleyhine dönebileceğini belirtir. Örneğin, muhafazakâr bir aile, çocuğunu inanç tarzına göre yetiştirmek ister. Ancak çocuğun TV, sosyal medya gibi küresel mecralardan etkilenmesi neredeyse imkânsızdır. Bu gibi durumlarda insanın güçlü olması ve küreselleşmenin zayıf noktalarına müdahalede bulunabilmesi gerektiğini ifade eder (s.167). Özetle Taha Abdurrahman, küreselleşmenin insanlığın karşılaştığı bir gerçeklik olduğunu ve insanların bu sürece nasıl katkı sağlayabileceği, nasıl etkileşimde bulunabileceği ve nasıl kontrol altında tutabileceği hususunda bizlere rehberlik eder.

Genel olarak esere baktığımızda yazar; İslam düşüncesini, felsefi ve kültürel bağlamda ele alarak günümüz dünyasına uyarlama ve yorumlama çabası içerisinde. Taha Abdurrahman, İslam düşüncesinin evrenselliğini vurgulayarak İslam'ın günümüzdeki sorunlara ve meselelere nasıl bir bakış açısıyla yaklaşılması gerektiğini ortaya koymaya çalışır. Onun, felsefi düşüncüyü İslam düşüncesiyle sentezleyerek yeni bir bakış açısı ve yorum getirmeyi hedeflediği görülür. Ayrıca sūfizm ve felsefe arasındaki ilişkiyi, akıl ve ruh arasındaki etkileşimi, küreselleşme ve modern dünya meselelerini ele alarak İslam'ın bu konulardaki rolünü ve katkısını vurgulamak istemektedir. Taha Abdurrahman, okuyucuya İslam düşüncesini derinlemesine anlama ve yorumlama imkânı sunarak İslam'ın evrensel değerlerini günümüz dünyasına izah etme çabası içindedir. Ona göre her toplumun kendine özgü bir yöntemi olmalıdır. İslam toplumu geleneğini ihmal etmeden güncellenmeli ve mantık ilmi çerçevesinden hareketle yeni bir çıkış yolu bulmalıdır.

Sonuç olarak Taha Abdurrahman, İslam düşüncesini çağdaş dünya ile ilişkilendirir. İslam'ın evrensel değerlerini vurgulayıp okuyucuya yeni bir bakış açısı sunar. Taha Abdurrahman, Müslümanların özgünlük ve üretmemesi sorunsalından bir an önce kurtulup kendi özüne dönmesi gerekliliğini vurgular. Öze dönüşten maksat; taklitçiliğin, ezberciliğin ve salt tercüme hareketlerinin terk edilip üretken bir yapıya geçilmesidir. Bu öze dönüşün felsefeyi, dilbilimi ve geleneği de içine alan bir anlayışla sağlanabileceğini belirtir. Taha Abdurrahman'a

göre günümüzde Müslümanların düşünsel mirasa katkıda bulunma gibi bir amaçları varsa eğer, bunu inanç, dil ve kendi birikimlerinin içinde gizlenmiş hakikatleri açığa çıkarıp çağın dili ile ortaya koymaları gerektiğini belirtir. Başka bir deyişle İslam dünyası, Batı'nın kullandığı kavramları bırakıp kendine has kavramlarla ilerlemelidir. Bunu yapmadığı sürece ezbercilikten ve taklitçilikten kurtulamaz.

Taha Abdurrahman, çağdaş İslam düşüncesinde şüphesiz önemli bir yere sahiptir. Ancak bazı hususlarda kendisine farklı eleştiriler getirilebilir. Eseri incelediğimizde, Taha Abdurrahman'ın İslam Düşüncesini moderniteye ve Batı düşüncesine yakınlaştırdığını belirtebiliriz. Taha Abdurrahman, geleneğe bağlı olduğunu eserinde açıkça belirtmiştir. Ancak onun İslam düşüncesinin tarihsel bağlamını ve geleneksel kaynaklarını yeterince ele almaması sonucunda modernite ile gelenek arasında bir kopukluk yaratma riskinin oluşabileceğini belirtebiliriz.

Taha Abdurrahman'ın eserinde felsefe, irfan ve tasavvufi kavramları modern bir dilde yeniden yorumlama çabası, bu kavramların derinliğini kaybetmesine neden olmaktadır. Ayrıca kavramların yeterince açık ve net bir şekilde tanımlanmaması, okuyucuların eseri anlamada zorluklar yaşamasına neden olabilmektedir.

Son olarak Taha Abdurrahman'ın, İslam dünyasının yaşadığı sorunlara yönelik daha somut ve uygulanabilir çözüm önerileri getirmesi beklenir diyebiliriz. Bununla birlikte eserlerinde kullandığı dili biraz daha sadeleştirmesinin düşüncelerini daha geniş kitlelere ulaştırmayı kolaylaştıracağını söyleyebiliriz.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı	Bu çalışma bir yazarlıdır.
Değerlendirme	Çift Taraflı Kör Hakem
Etik Beyanı	<ul style="list-style-type: none"> * Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. * Bu makale; herhangi bir doktora çalışmasından üretilmemiştir. * Bu makale, sempozyum veya kongre gibi herhangi bir zeminde, özet veya tam metin olarak sunulmamış, özgün bir araştırma makalesidir.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – İntihal.net
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Declaration of Contribution Rate of Researchers	This study has one author.
Peer-Review	Double Blind Referee
Ethical Statement	<ul style="list-style-type: none"> * It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies utilized are indicated in the bibliography. * This article is not derived from any doctoral study. * This article is an original research article that has not been presented as an abstract or full text in any ground such as symposium or congress.
Plagiarism Checks	Done – İntihal.net
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.